

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Społeczne i kulturowe uwarunkowania funkcjonowania dziecka w rodzinie, PG_00206911						
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu		2030/2031			
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki			
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji		na uczelni			
Rok studiów	5	Język wykładowy		polski			
Semestr studiów	10	Liczba punktów ECTS		2.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia		zaliczenie			
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Paweł Śpica					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	15.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	- zapoznanie studentów: ze społecznymi, kulturowymi (w tym religijnymi) uwarunkowaniami funkcjonowania dziecka w rodzinie, z kulturowymi determinantami przestrzegania praw dziecka w rodzinie; - kształtowanie umiejętności obserwacji i analizy związków między transmisją kulturową w rodzinie i oddziaływaniem kultury współczesnej a postawami i zachowaniem dzieci; - kształtowanie postawy poszanowania godności każdego człowieka (niezależnie od jego pochodzenia), wartości rodzinnych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PPWJ5_K01] ma kompetencje społeczne umożliwiające posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka	Student/ka jest gotowy/a do posługiwania się normami etycznymi, kierując się zwłaszcza poszanowaniem godności dziecka, niezależnie od jego pochodzenia.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[PPWJ5_U09] ma umiejętności pozwalające na identyfikowanie spontanicznych zachowań dzieci lub uczniów jako sytuacji wychowawczo-dydaktycznych i wykorzystanie ich w procesie edukacji oraz realizacji celów terapeutycznych	Student/ka potrafi obserwować i analizować związki między transmisją kulturową w rodzinie i oddziaływaniem kultury współczesnej a postawami i zachowaniem dzieci.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[PPWJ5_W08] ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat praw dziecka oraz osoby z niepełnosprawnością a także sposobów ich egzekwowania oraz ich propagowania w środowisku zarówno przedszkolnym i szkolnym jak i pozaprzedzkolnym oraz pozaszkolnym	Student/ka zna i rozumie kulturowe uwarunkowania przestrzegania praw dziecka w rodzinie.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
	[PPWJ5_K03] ma kompetencje społeczne umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia oraz włączanie ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej	Student/ka jest gotowy/a do wprowadzenia dzieci w świat wartości rodzinnych.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[PPWJ5_W04] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie na temat głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących	Student/ka zna i rozumie społeczne, kulturowe (w tym religijne) uwarunkowania funkcjonowania dziecka w rodzinie.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
Treści przedmiotu	Wykład: 1. Hermeneutyka i teoria trwań w badaniach nad mentalnością i przeobrażeniami życia rodzinnego. 2. Metody opisu kultury w badaniach nad przemianami rodziny przegląd stanowisk (ewolucjonizm, dyfuzjonizm, psychologizm, funkcjonalizm, strukturalizm, historiozofia). 3. Mechanizmy społecznych przeobrażeń rodziny (od formacji preindustrialnych, poprzez przemysłowe, do społeczeństwa informacyjnego). 4. Przemiany życia prywatnego, intymność w relacjach, rewolucja obyczajowa, równoważenie ról społecznych mężczyzny i kobiety a funkcjonowanie dziecka w rodzinie. 5. Współczesne zmiany w zakresie zawiązywania małżeństwa i prowadzenia gospodarstwa domowego, rodzicielstwo a kariera zawodowa (w perspektywie kultury zachodniej) 6. Przemiany autorytetu rodzicielskiego a proces emancypacji dzieci i młodzieży w rodzinie. 7. Przeobrażenia roli, pozycji i znaczenia ojca, matki i dziecka w kulturze polskiej w XX i XXI w. 8. Procesy asymilacji i akulturacji rodziny na pograniczu kulturowym oraz dziecka z doświadczeniem migracyjnym. Ćwiczenia: 1. Pozycja i prawa dziecka w rodzinie w różnych kulturach na świecie podobieństwa i różnice (analiza w oparciu o wybrane przykłady). 2. Religijne i areligijne konteksty funkcjonowania dziecka w rodzinie (na przykładzie rodzin chrześcijańskich, żydowskich, muzułmańskich i bezwyznaniowych). 3. Pochodzenie społeczne rodziny a możliwości i szanse rozwojowe dziecka. 4. Rola starszych i najstarszych członków rodziny w przekazywaniu tradycji i wartości rodzinnych. 5. Przeobrażenia czy kryzys rodziny w kulturze współczesnej przegląd stanowisk, sposoby interpretacji. 6. Oddziaływanie kultury współczesnej na rodzinę analiza dyskursów męskości i kobiecości i ich roli w procesie konstruowania tożsamości młodego człowieka. 7. Konstruowanie wiedzy o dziecku i rodzinie w dyskursie medialnym analiza procesu na przykładzie wybranych form przekazu (reklama, film, fora internetowe, blogi i vlogi).		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość: historycznych przemian dzieciństwa, wpływu czynników politycznych i socjologicznych na życie dziecka we współczesnym świecie. Zaliczenie przedmiotów: Socjologiczno-polityczne aspekty dzieciństwa, Historia dzieciństwa i wczesnej edukacji.		

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	ćwiczenia: projekt badawczy: zgodność treści z założonym tematem	51.0%	10.0%
	ćwiczenia: projekt badawczy: wykorzystanie podstawy teoretycznej	51.0%	10.0%
	ćwiczenia: projekt badawczy: dobór źródeł i literatury przedmiotu	51.0%	10.0%
	ćwiczenia: projekt badawczy: oryginalność	51.0%	10.0%
	wykład: kolokwium: merytoryczna poprawność odpowiedzi	51.0%	50.0%
	ćwiczenia: projekt badawczy: poprawność językowa i stylistyczna	51.0%	10.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Literatura podstawowa: S. Cudak, E. Adasiewicz, Współczesna rodzina w Polsce i na świecie, Łódź 2014. Z. Melosik, Tożsamość, ciało i władza w kulturze instant, Kraków 2010. T. Rostowska, Małżeństwo, rodzina, praca a jakość życia, Kraków-Gdańsk 2008. P. Śpica, Przemiany autorytetu ojca w rodzinie polskiej. Interpretacja z perspektywy historyczno-pedagogicznej, "Wychowanie w rodzinie" 2014, nr 2.	
	Uzupełniająca lista lektur	Literatura uzupełniająca (wybrane fragmenty): Dziecko w kulturach świata: zagadnienia wybrane, pod red. W. Pałubickiego, Gdańsk-Koszalin 1997. Rodzina w świecie wartości: religia, praca i czas wolny, pod red. W. Muszyńskiego, Toruń 2010. J. Szulich-Kałuża, Wizerunek rodziny w mediach, (w:) Współczesna rodzina polska: przemiany, zagrożenia i wyzwania, Lublin 2014. Współczesna rodzina w dobie przemian społeczno-kulturowych, pod red. B. Więckiewicza i M. Klimka, Lublin 2012.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.